

18 juli 2022

3^e flitspeiling *doorstroom migratieketen* – 18 juli 2022

In opdracht van de NCTV

Introductie

Aanleiding

De Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) heeft I&O Research gevraagd om een flitspeiling uit te voeren over de houding van Nederlanders tegenover de doorstroom in de migratieketen. Deze derde peiling liep van vrijdag 15 juli tot en met maandag 18 juli 9:00 uur. De eerste twee peilingen over de migratieketen vonden plaats op 21-22 juni en 1-4 juli 2022.

Uitvoering onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd onder 1.296 Nederlanders van 18 jaar en ouder, die lid zijn van het I&O Research Panel. Er zijn 3.000 personen benaderd voor dit onderzoek. De respons op dit onderzoek bedraagt 43 procent. Dit is ruim voldoende om op basis van de resultaten betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Op de data is een weging (op randtotalen) toegepast op de achtergrondkenmerken: leeftijd, geslacht, opleiding, migratieachtergrond, stemgedrag bij de Tweede Kamer verkiezingen in maart 2021 en regio (op basis van de NIELSEN 4 indeling van het CBS). De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee komen de verhoudingen in de steekproef op deze achtergrondkenmerken overeen met de werkelijke verhoudingen onder de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder.

- In sommige gevallen tellen percentages niet op tot het totaal of tot meer dan 100 procent. Dit komt door afrondingsverschillen.
- In de rode kaders staan significante verschillen genoemd tussen de verschillende gebieden van Nederland: de drie grote steden (Amsterdam, Rotterdam en Den Haag), het westen exclusief de drie grote steden (Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht), het noorden (Groningen, Friesland en Drenthe), het oosten (Overijssel, Gelderland en Flevoland) en het zuiden (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg).
- Voor de NCTV zijn er in de periode maart – juni 2022 vijf flitspeilingen uitgevoerd over de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De vragen die betrekking hebben over de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne worden in deze peiling een paar keer aangehaald om de ontwikkeling in draagvlak te illustreren.

Twee derde vindt tijdelijke opvang asielzoekers in noodopvang (nog steeds) acceptabel

Acht op de tien inwoners vinden dat de Rijksoverheid meer moet doen om asielzoekers die geen verblijfsvergunning hebben, uit te zetten.

Volgens twee derde van de Nederlanders is het acceptabel dat asielzoekers tijdelijk worden opgevangen in noodopvanglocaties vanwege het tekort aan opvangplaatsen. De helft van de Nederlanders vindt dat de opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne ook ingezet mogen worden voor asielzoekers uit andere landen.

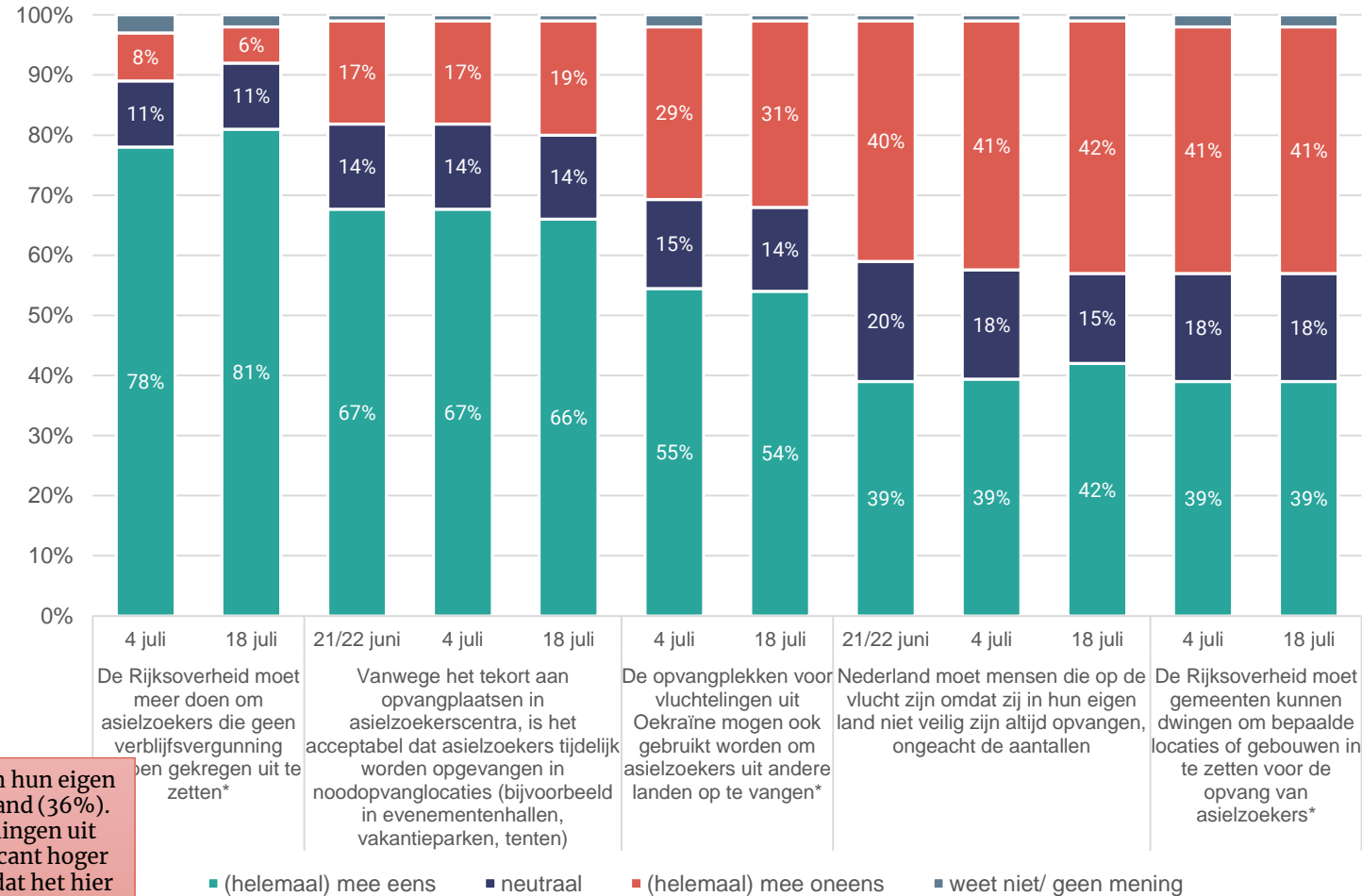
Vier op de tien inwoners zijn het er (helemaal) mee eens dat Nederland alle mensen die op de vlucht zijn omdat zij niet veilig zijn op moet vangen, ongeacht de aantallen. Een even groot deel is het hier niet mee eens.

Ook bij de stelling of de Rijksoverheid gemeenten moet dwingen om asielzoekers op te vangen, is verdeeldheid te zien. Vier op de tien zijn het hier (helemaal) mee eens, terwijl een even grote groep het (helemaal) oneens is.

Ten opzichte van de twee vorige peilingen is de houding ten aanzien van deze stellingen onder de Nederlanders onveranderd.

De helft van de zuiderlingen vindt niet dat Nederland alle vluchtelingen op moet vangen die in hun eigen land niet veilig zijn. Dit is significant hoger dan het aandeel onder inwoners van Oost-Nederland (36%). Twee derde van de inwoners uit de drie grote steden vindt dat de opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne ook gebruikt mogen worden om asielzoekers uit andere landen op te vangen, significant hoger dan elders in het westen (51%) en het zuiden (50%). In het westen en zuiden ligt het aandeel dat het hier (helemaal) mee oneens is (resp. 34% en 38%) significant hoger dan in de drie grote steden (21%). De helft van de inwoners uit de drie grote steden vindt dat de Rijksoverheid gemeenten moet kunnen dwingen om bepaalde locaties of gebouwen in te zetten voor de opvang van asielzoekers, significant hoger dan het aandeel in het zuiden (32%). In het zuiden zijn significant meer mensen het hiermee (helemaal) oneens (49%).

Figuur 1. Een asielzoeker is een persoon die in een ander land bescherming aanvraagt omdat diegene in zijn of haar land van herkomst niet veilig is. In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen? Basis: Alle Nederlanders, n= 1.296

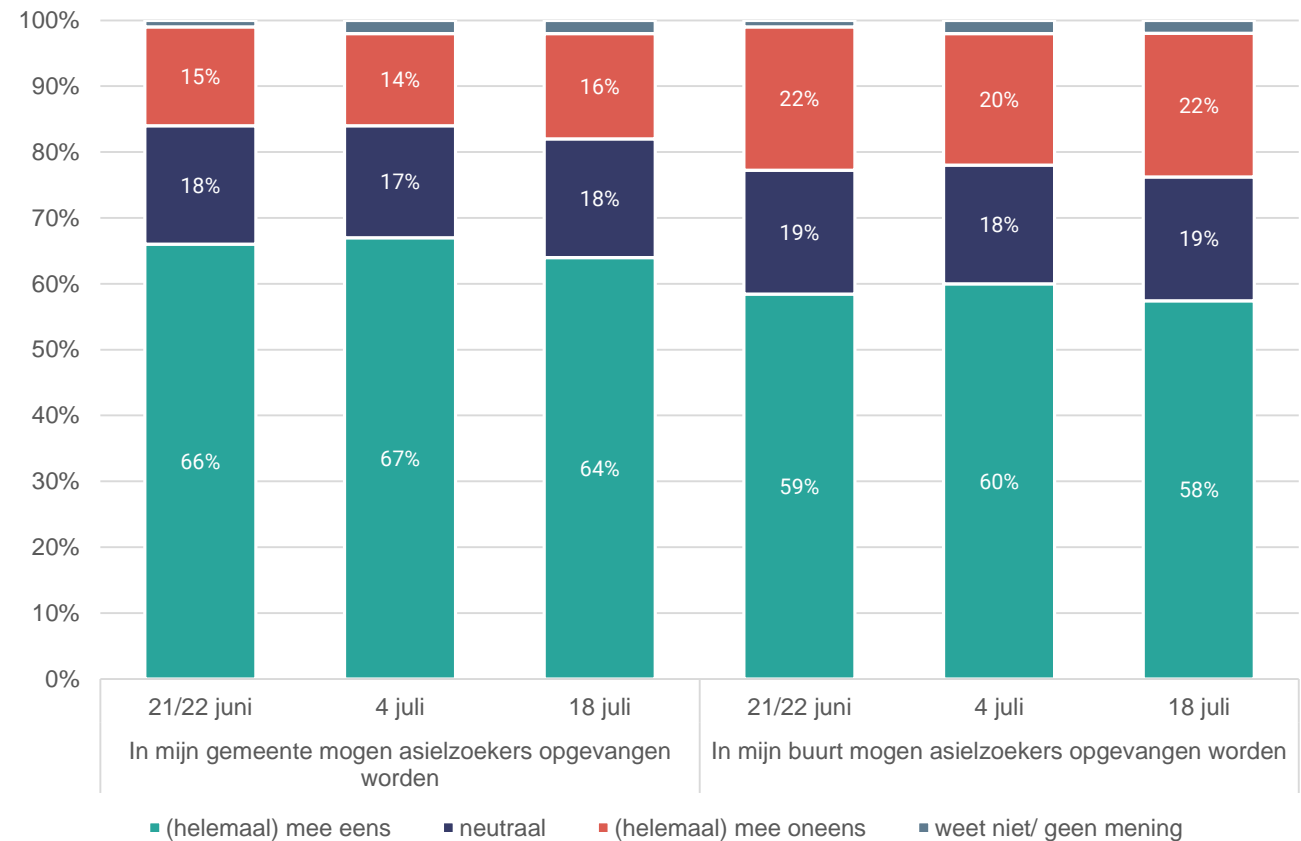

*deze stellingen zijn voor het eerst uitgevraagd tijdens de meting van 4 juli

Twee derde van de Nederlanders vinden het prima wanneer asielzoekers in hun gemeente worden opgevangen

In deze derde peiling vroegen we opnieuw aan Nederlanders of asielzoekers in hun gemeente of buurt opgevangen mogen worden. Wederom geeft twee derde aan dat asielzoekers in hun gemeente opgevangen mogen worden. Zes op de tien vinden het prima wanneer asielzoekers in hun buurt opgevangen worden. Uit de meest recente peiling van de NCTV naar de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne (22/23 juni) bleek dat het draagvlak voor deze groep hoger ligt. Zo is 79 procent het ermee eens wanneer vluchtelingen uit Oekraïne in de gemeente mogen worden opvangen en vindt 75 procent het acceptabel als dit in hun buurt is.

Figuur 2. Een asielzoeker is een persoon die in een ander land bescherming aanvraagt omdat diegene in zijn of haar land van herkomst niet veilig is. In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen? Basis: Alle Nederlanders, n= 1.296

Twee derde van de Nederlanders vinden het prima wanneer statushouders in hun gemeente worden gehuisvest

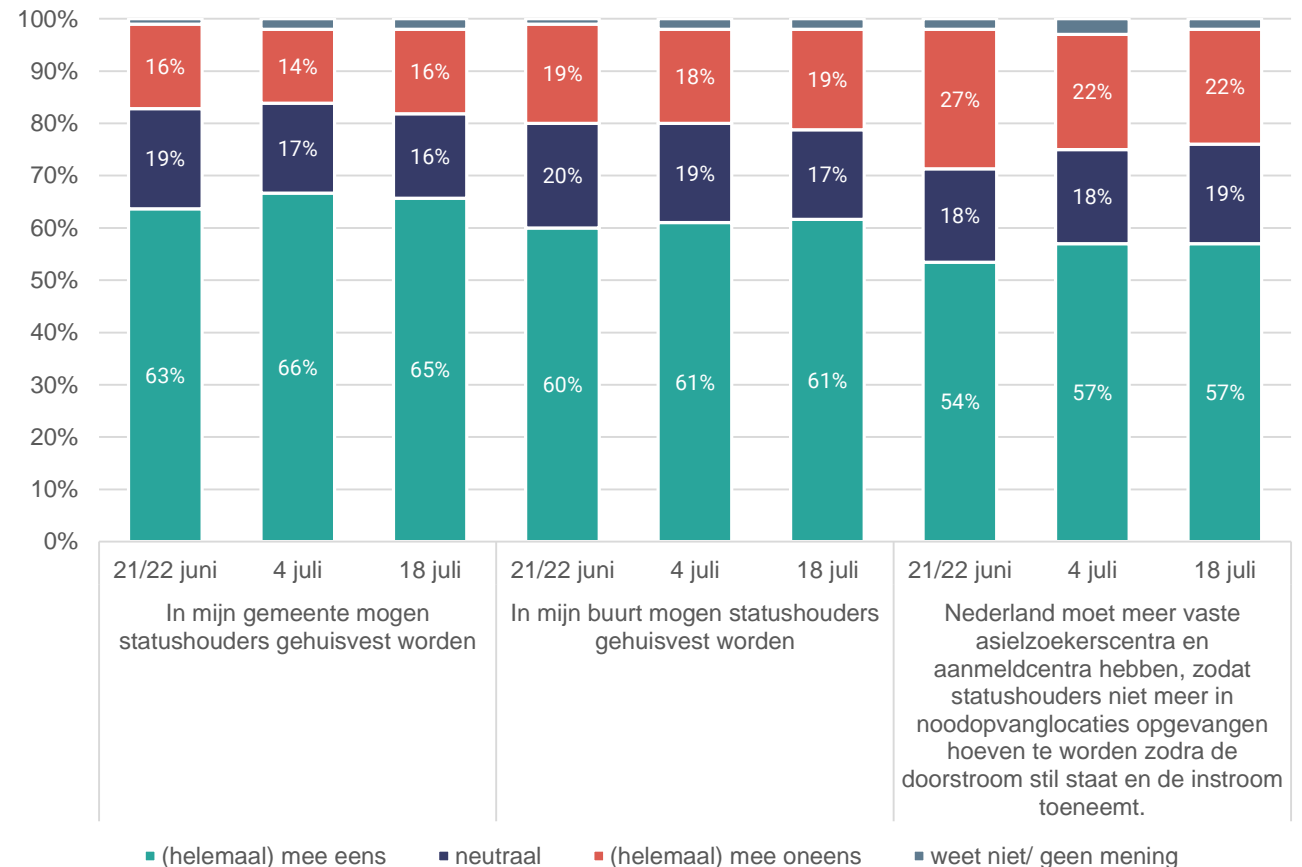
Net als bij de opvang van asielzoekers, geeft twee derde van de Nederlanders aan dat statushouders in hun gemeente gehuisvest mogen worden. Zes op de tien vinden dat statushouders ook in hun buurt gehuisvest mogen worden. Dit verschilt niet ten opzichte van de meting van 21/22 juni en 4 juli.

Daarnaast vinden bijna zes op de tien Nederlanders dat Nederland meer vaste asielzoekerscentra en aanmeldcentra moet hebben (zodat asielzoekers niet meer in noodopvanglocaties opgevangen hoeven te worden). De groep Nederlanders die het hiermee (helemaal) oneens is, is ten opzichte van de eerste peiling significant afgenomen van 27 naar 22 procent, maar dit is stabiel gebleven tussen de metingen van 4 juli en 18 juli.

Bijna twee derde van de inwoners van de drie grote steden en het oosten zijn het er (helemaal) mee eens dat Nederland meer vaste asielzoekers- en aanmeldcentra moet hebben. Dit is significant hoger dan het aandeel inwoners in het zuiden (48%) die dat vinden. In Zuid-Nederland zijn drie op de tien inwoners het er (helemaal) mee oneens, significant hoger dan in het oosten en de drie grote steden (beide 17%). In het zuiden is een kwart van de inwoners het er (helemaal) mee oneens dat er in hun buurt statushouders gehuisvest mogen worden, significant hoger dan in het westen, exclusief de drie grote steden (16%).

Figuur 3. Statushouder zijn asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen, omdat is vastgesteld dat ze niet naar hun thuisland kunnen terugkeren omdat ze daar niet veilig zijn. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen:

Basis: Alle Nederlanders, n= 1.296

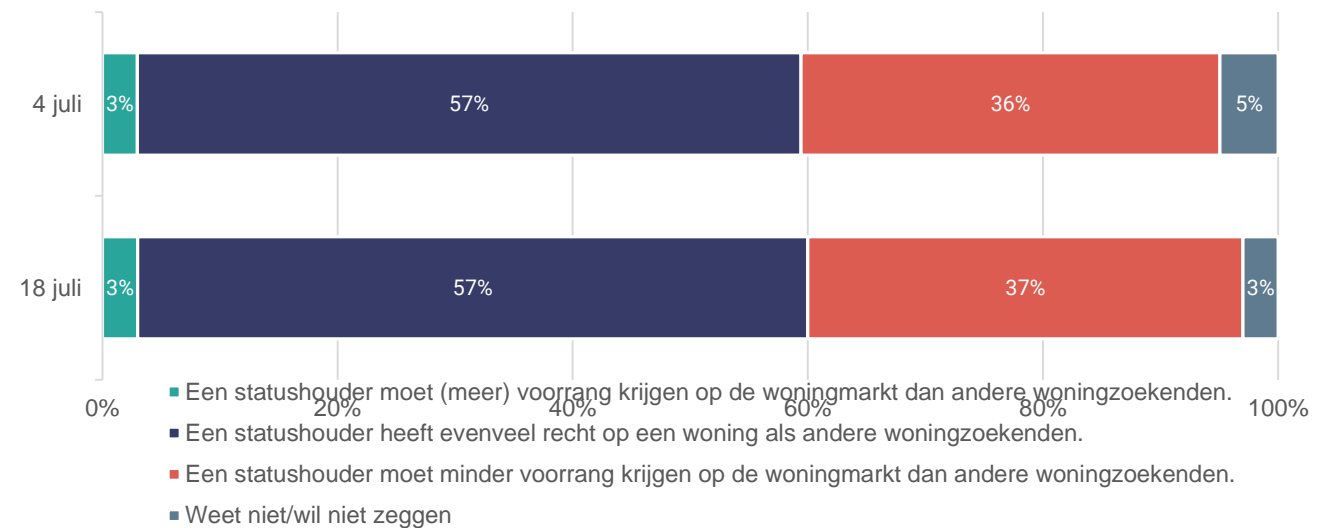
Bijna zes op de tien Nederlanders vinden dat statushouders evenveel recht hebben op een woning als andere woningzoekenden

Wanneer statushouders snel een woning krijgen, kunnen ze eerder een toekomst opbouwen en sneller meedoen aan de Nederlandse samenleving. Na het geven van deze korte toelichting vroegen we Nederlanders welke stelling omtrent de positie van statushouders op de woningmarkt het beste hun gevoel weergaf.

Tijdens de meting van 4 juli is deze vraag voor het eerst voorgelegd. Net als toen vindt 57 procent dat een statushouder evenveel recht heeft op een woning als andere woningzoekenden. Een derde vindt dat statushouders minder voorrang moeten krijgen op de woningmarkt. Tot slot geeft drie procent aan dat statushouders juist (meer) voorrang moeten krijgen.

44 procent van de inwoners uit Zuid-Nederland vinden dat statushouders minder voorrang moeten krijgen op de woningmarkt dan andere woningzoekenden, significant hoger dan in het oosten van Nederland (31%).

Figuur 4. Welke stelling geeft uw gevoel het beste weer over de huisvesting van statushouders in Nederland?* Basis: Alle Nederlanders; n= 1.296

*deze stelling is voor het eerst uitgevraagd tijdens de meting van 4 juli

Meerderheid van de Nederlanders vindt dat in de gemeente flexwoningen of tussenvoorzieningen gebouwd mogen worden

Om verschillende groepen te voorzien van huisvesting, zouden er flexwoningen of tussenvoorzieningen gerealiseerd kunnen worden. Een flexwoning is een kleine woning voor een periode van 10-15 jaar. In een tussenvoorziening wonen meerdere mensen 1 à 2 jaar gezamenlijk in een gebouw. Dit kan nieuwbouw zijn of een leegstaand gebouw dat een andere functie had (zoals een kantoorpand of school).

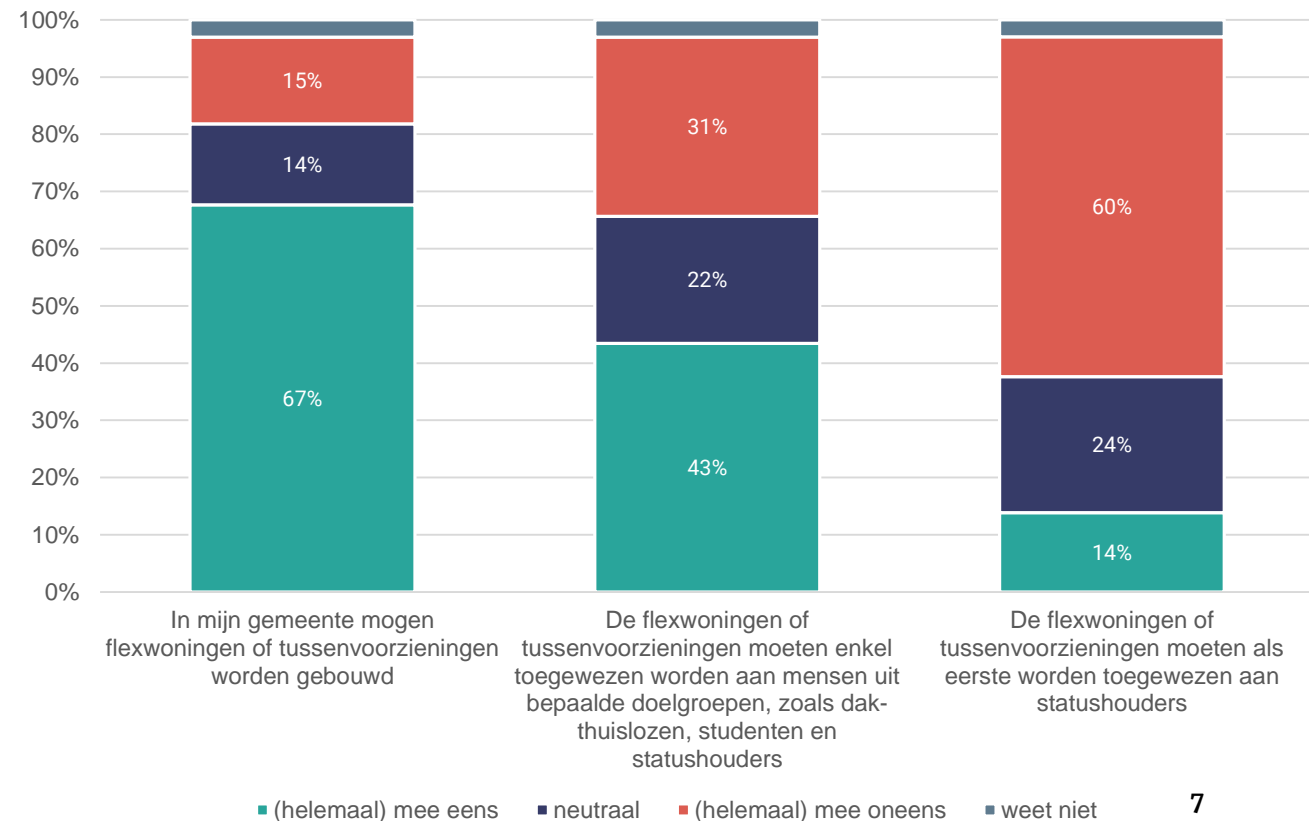
Twee derde vindt het prima wanneer deze in hun gemeente gebouwd worden. Met de stelling dat deze woningen enkel gebruikt gaan worden voor mensen uit bepaalde doelgroepen, zoals dak- thuislozen, studenten of statushouders zijn vier op de tien het (helemaal) eens. Een net iets kleinere groep is het er echter (helemaal) mee oneens (31%).

Met de stelling dat deze woningen als eerste moeten worden toegewezen aan statushouders, is de meerderheid van de Nederlanders (helemaal) mee oneens (60%). Net iets meer dan een op de zeven is het hier (helemaal) mee eens is.

In het westen en het zuiden is een derde het er (helemaal) mee oneens dat de flexwoningen en tussenvoorzieningen enkel toegewezen worden aan mensen uit bepaalde doelgroepen. Dit ligt significant hoger dan in het noorden (19%).

Figuur 5. Voor het oplossen van het woningtekort kan een gemeente flexwoningen of tussenvoorzieningen realiseren. Hier kunnen verschillende doelgroepen zoals dak- en thuislozen, statushouders en studenten een tijdelijke woonplek krijgen voordat ze kunnen doorstromen naar een reguliere woning. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Basis: Alle Nederlanders; n= 1.296

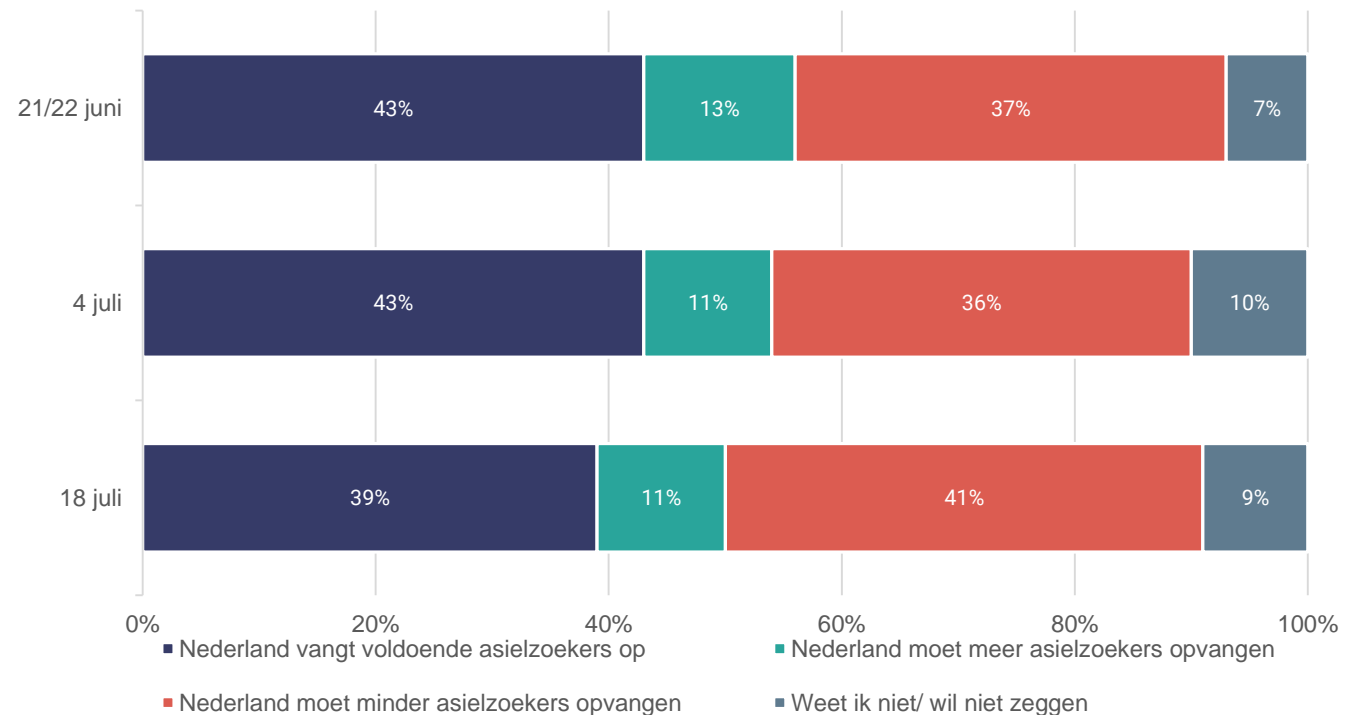

Aandeel inwoners dat vindt dat Nederland minder asielzoekers op moet vangen gestegen

Ten opzichte van de meting van 1-4 juli is het aandeel inwoners dat vindt dat Nederland minder asielzoekers op moet vangen, significant gestegen van 36 naar 41 procent. Het aandeel in de bevolking dat vindt dat Nederland voldoende asielzoekers opvangt, is significant gedaald van 43 procent naar 39 procent.

Een op de vijf inwoners van de drie grote steden vindt dat Nederland meer asielzoekers op moet vangen, significant meer dan in het zuiden (8%). In het zuiden vindt de helft van de inwoners dat Nederland minder asielzoekers op moet vangen, significant hoger dan in de drie grote steden (35%) en het oosten (32%).

Figuur 6. Welke stelling geeft uw gevoel het beste weer over de opvang van het aantal asielzoekers in Nederland? Basis: Alle Nederlanders; n= 1.296

Lichte stijging in aandeel dat vindt dat Nederland überhaupt minder asielzoekers op moet vangen

Er zijn verschillende manieren hoe de overheid om kan gaan met de opvang van asielzoekers. Aan Nederlanders vroegen wij voor van elke de genoemde maatregelen of zij deze geschikt of ongeschikt vinden.

Net als tijdens de meting van 4 juli vinden acht op de tien inwoners dat Nederland meer moet samenwerken met andere Europese landen. Een andere maatregel die net iets meer dan de helft van de inwoners (heel) geschikt vindt, is dat Nederland minder asielzoekers moet toelaten. Ongeveer de helft vindt dat Nederland moet investeren in nieuwe aanmeldcentra om een eventuele toename goed op te kunnen vangen.

Ten opzichte van de vorige meting zijn er meer inwoners die vinden dat Nederland überhaupt minder asielzoekers op moet vangen (49 procent tegenover 45 procent). Het aandeel inwoners dat vindt dat Nederland elke asielzoeker op moet vangen en hen moet voorzien in bed, bad, brood en begeleiding naar onderdak is gedaald tussen de meting van 4 juli (41%) en 18 juli (34%). Bij deze daling dient wel een voetnoot geplaatst te worden. Tijdens de meting van 18 juli is aan deze stelling 'en begeleiding naar onderdak' aan toegevoegd, wat een deel van de daling kan verklaren.

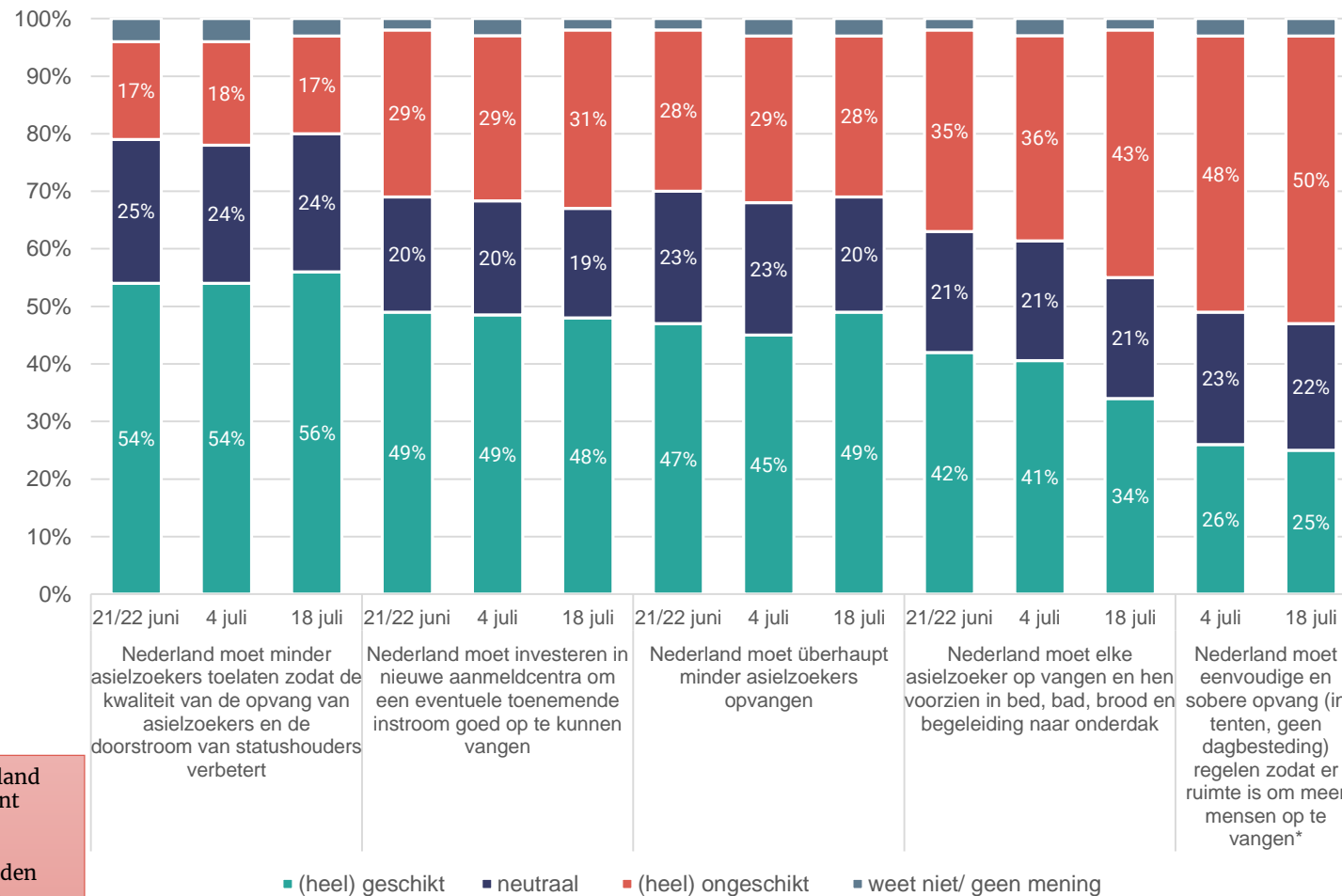
Ongeveer zes op de tien inwoners van het Noorden (64%) en het zuiden (61%) vinden dat Nederland minder asielzoekers moet toelaten, zodat de kwaliteit en doorstroom verbetert. Dit ligt significant hoger dan in de drie grote steden (47%).

In de drie grote steden vinden zes op de tien dat Nederland meer moet investeren in nieuwe aanmeldcentra, significant hoger dan elders in het westen (45%) en het zuiden (41%). In het zuiden vinden vier op de tien dit (heel) ongeschikt, wat significant hoger ligt dan in de drie grote steden (24%) en het oosten (23%).

Inwoners van de drie grote steden vinden vaker dat Nederland elke asielzoeker op moet vangen (49%), terwijl inwoners uit het zuiden dit vaker (heel) ongeschikt vinden (49%).

De helft van de inwoners van het westen en het zuiden vinden het (heel) geschikt als Nederland überhaupt minder asielzoekers opvangt. In de drie grote steden ligt dit significant lager (39%)

Figuur 7. Er zijn verschillende manieren hoe de overheid om kan gaan met de opvang van asielzoekers. Kunt u bij de volgende stellingen aangeven hoe geschikt of ongeschikt u dit vindt? Basis: Alle Nederlanders, n= 1.296

*deze stellingen zijn voor het eerst uitgevraagd tijdens de meting van 4 juli

Zijn er volgens Nederlanders nog andere manieren hoe de opvang en doorstroom van asielzoekers geregeld kan worden?

Nederlanders konden zelf door middel van een open vraag aangeven of zij nog andere manieren zien hoe de opvang en doorstroom van asielzoekers geregeld kan worden. Hieronder staat een uitsnede van reacties weergegeven die - in verschillende bewoordingen - vaker worden genoemd.

- *“De procedure bekorten tot enkele dagen, kansloze op eigen kosten retour naar geboorteland. Bezwaar procedure in enkele weken afhandelen en de echte asielzoekers snel en effectief helpen. Daar komt ook ruimte voor dan. Nee is nee en ja welkom jongeren een opleiding en zodra 18 terug naar vader of moederland.”*
 - *“Geen meer binnen laten, zorgen alleen maar voor ellende en kosten alleen maar geld.”*
 - *“Mensen die sowieso geen kans op een verblijf hebben eerder uitzetten. Dit zorgt voor capaciteit.”*
- *“Op- en afschalen van opvangplekken moet een lange termijn strategie zijn en geen korte termijn strategie en moet nooit een politieke keuze zijn.”*
 - *“Proberen door goede voorlichting kansloze asielzoekers te ontmoedigen. Daarnaast het uitzetten intensiveren.”*
 - *“Transformaties van kantoorpanden naar woningen eenvoudiger maken.”*
- *“Zorgen voor meer draagvlak door de eerlijke cijfers van instroom vaker te noemen en mensen uit veilige gebieden direct te weigeren. Meer personeel bij IND aannemen en behouden ook als de instroom lager is!”*
- *“Overheid moet beter anticiperen op toenemende conflicten internationaal door klimaatverandering en daarmee samenhangende asielzoekers.”*

I&O Research

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl